

ke námazě podařilo se během války získati spornou účast na vídeňských dodávkách armádních, které by však nebyly nikterak stačily k plnému namáznutí rozšířeného závodu. Proto rozhodla se firma vyáběti současně válečné tkaniny náhradní z papíru a jiných podřadných surovin. Tímto opatřením se stalo, že továrna ve Studenci byla na okrese jedinou, která výrobu nikdy nezastavila.

1916.

Zákaz.

V měsíci lednu obdržely školy obřadní, kterým se zakazovalo zachovávat kurovati obrázky se Sokoly a s vojny husitského vojska. Livnostníkům byl zakázán prodej těchto obrázků.

Sokol.

Když v roce 1915 nastala perzekuce Sokola, tu rzdýš se jednota, aby se vyhnula různým nepříjemnostem a dokonce i možné konfiskaci jmění, postoupila formálně všechny majetek místnímu ochotnickému spolku, "Lidumil". Celá komedie vypadala tak, jakoby Sokol měl celý majetek od ochotníků pouze vypůjčený. V roce 1916 cvičení členstva i dorostu ochabovalo ještě více, až zaniklo úplně. Až do státního převratu nedá se o činnosti Sokola mluvit.

Odchod k vojsku. 17. ledna nastupovali k vojsku dobrovolníci narození v letech 1870 a 1871. Ze Studence šlo jich 8.

21. ledna nastupují do vojenské služby další mu-
ži, a sice narození v letech 1865, 1866 a 1867. Odešla
jich tohoto dne ze Studence 21. Podle vyhlášky mě-
lo být těchto padesátiletých použito ke službám a ruz-
ným pracím za frontou.

Odvody.

28. ledna museli se dostavit k dodatečné přehlíd-
ce do jičina všichni starostové a radní, kteří až
dosud byli od služby vojenské a přehlídek osvobo-
zení. Ze Studence neodveden žádný.

Soupis.

3. a 4. února proveden byl na základě úředního
nařízení nový soupis obilí a mouky. Celkový
tentó soupis vypadl ve zdišské obci následovně:

pšenice	2548 kg,	ječmene	760 kg,
žitá	9565 "	pšenično'mouky	820 kg,
ovsa	38815 "	žitné	— 2605 kg
		a ječné mouky	0 kg.

V obci bylo toho času 20 koní. V čísle 279
bylo zabaveno 1125 kg pšenice, se kterou se v tem-
to čísle, pod rukou obchodovalo.

Úmrtí.

7. února zemřel v rajské učitel Josef Navrátil.
Onemocněl tyfem a zemřel v Lébku.

Odchod k vojsku.

21. února odešli k vojsku odvedení domobranci,
narození v r. 1868 a 1869. Ze Studence odešlo
jich 12, takže doma byli toho času již jen
starci a mláděš a ti, kteří mají nějakou
větší vadu tělesnou. Z 83 členů sboru ka-
siňského byli na vojně 43, z 28 členů obecni-

ho nastupitelstva 17 a x 85 členů těl. jednoty
Gokol 56.

Úmrtí.

20. března pohřben byl František Paulů, č. 3, kterému válka také ukrátila život. Dne 16. listopadu naukoval do jičina, odkudž odjel do Kadaně ke službě „bez obraně“. Poněvadž však byl slabého těla, těžce nesl vojenský život. Dne 14. března odvezla jej matka velmi těžce nemocného z jičina domů, kde však již 18. března zemřel.

Lístky na cukr.

2. dubna rozdělovány byly na obecním úřadě lístky na cukr, čili t. zv. „cukřenky“. Každé osobě přidělen byl jeden lístek kněžič na 1 kg cukru, se kterým měla vystačiti na dobu čtyř týdnů. Na tyto lístky měl však nárok jen ten, kdo neměl t. č. v domácnosti více než 2½ kg cukru. Tohoto dne rozděleno bylo celkem 1.600 lístků na cukr.

Soupis.

3. dubna prováděn byl opravňující soupis bramborů, jlikož 13. března vykonaný soupis úřadem nevyhovoval, bylo totiž sepsáno velmi malé množství bramborů. Původně bylo určeno na rodinu do konce měsíce července 210 kg brambor, nyní však toto množství sníženo, takže každá rodina musila vystačiti do konce června jen se 100 kg brambor. Soupis tento dopadl ve vsi následovně:
nasázených brambor bylo 1707 q; mělo však býti 1850 q a k jídlu 2167 q brambor. Chybělo

tedy alkem 2310 q bramborů. Podle nové úpra-
vy jest jich k jídlu třeba jen 1082 q, takže schá-
zí v obci již jen 1225 q brambor. q brambor, který
stál dříve 5 K, prodával se nyní za 17 K.

Konsum.

9. dubna konala se valná hromada konsum-
ního družstva, které mělo prodejnu v domku pí
Kobrové, č. 296, která se rozhodla toto družstvo roz-
puštiti. K tomuto kroku byli členové přinuceni
naprostým nedostatkem zboží; nebylo co prodá-
vati a neměl ani také kdo prodávati, neboť
prodavač Jos. Jebavý byl na vojně.

Po rozpuštění konsumu koupil Jos. Jebavý stýlé sto-
ří a jeho žena udržovala obchod dále; byla tu
také trafiká po Štefanovi. Když se po válce
Jebavý vrátil domů z vojny a získal koncesi
k prodej, koupil od Kobrové tento domek a
zřídil si v něm vlastní obchod.

Odvody.

25. dubna byly opět odvody, k nimž museli
se dostavit mladíci 18. let, narození r. 1898.
Z 19, kteří šli se Studence k tomuto odvodu,
bylo jich odvedeno 15. Rukovali 11. května.

30. dubna hlásiti se musili k přehlídce mužů
32 počníků, a sice narození v letech 1866 — 1897.
Ke zdejší obci šlo jich k této přehlídce, všichni
skoro již po šesté, asi 120. Přehlídka tato ko-
nala se až 9. června. Odvedeno jich bylo 37
a rukovali budou po částech.

Letní čas.

1. května zaveden byl úředně 1. sv. letní čas. Podle nařízení musely býti všechny hodiny v noci ze dne 30. dubna na 1. květen nařízeny o 1 hodinu vpřed. Lidé neradi si na tuto novotu vykali, ba ani se jí - kde nemusili - neřídili. Úřady odůvodňovaly toto nařízení tím, že bude šetřeno na světlo, neboť tímto nařízením se vlastně denní světlo o 1 hodinu prodlužovalo. Pro venkov, který vstával se sluncem a ulehal po sešření po západu slunce, bez ohledu na počet hodin, nemělo toto nařízení praktického významu.

Soupis dobytka.

13. května proveden byl opět soupis dobytka. Sepsáno bylo: 118 kusů mladého dobytka do 1 roku, 11 býků, 70 jalovic, 316 krav, 4 voly, 145 koz a 5 vepřů. Celkem 699 kusů dobytka. Účel tohoto soupisu projevil se později.

Soupis.

25. - 31. května prováděn byl soupis oselých pozemků. Podrobně bylo sepsáno jakým druhem obilí kolik výměry bylo oseto a kolik luk komu náleží.

Rekvisice dobytka.

12. července musili rolníci voditi všechny svůj hovězí dobytek na "bahno", t. j. k domu č. 249, kde zvláštní komise jej prohlížela, 20 reflexních kusů označovala a ty pak musely býti prodány vojku za maximální ceny.

Listky na kávu.

22. července rozděleny byly ve škole opět nové "enky".

Prvá dopisnice s pohledem
na Studeneo.

Stará "Špice", č.p. 122.
Majitel František Vitvar, hostinský.

Č.p. 246.
Majitel Isidor Kuřr.

Studenec hořeni.

Lož a parní kůvara lednice.

Usta, Bohum, Nové Město, M. d. v. p.

Hostinec, Na Špičce.

Rozina na l. straně.

Pozdrav ze
Studenec u Hořovic.

Čp. 39.
Majitel JUDr Jan Hák.
,, U Honzků , , ,

ČP.108.
Majitel František Beneš.

Č.p. 228.
Majitel A.Pavlíček.
,, U brodku , , ,

24. července mezi 7-8 hod. večerní vypukl požár v domku č. 301 u Knapů. Majitel domu byl na vojně a jeho žena nemohla se do osudné chvíle ještě z továrny a jilemnice. K požáru dostavili se v malé chvíli místní hasiči a podařilo se jim brzy oheň uhasit, takže shořela jen střecha a věci na půdě. Bohužel, vyřádal si tento požár i lidský život. Marie Novotná, starší vdova, která na půdě tohoto domku spala, uhořela. Za nedlouho bylo však vyšetřováním zjištěno, že tento oheň založil Frant. Tsuchman, zvaný „Karl“, který s Novotnou nějaký čas žil a nyní stále se s ní sváří. I tohoto dne měli spolu prudký výstup, při kterém Novotná byla zbita, utekla na půdu, tam se uschovala a usнула. Napilý Tsuchman - nenapravitelný alkoholik - zapálil pak domek, aby pomstu svojí dovedl. Byl zatčen a zaviněn, když se k činu doznal. Knap, majitel tohoto domku, dům již nestavěl. Zbylé rozbořil a tak se stalo, že č. 301 ve Studenci zmizelo. Domek stával na „Spicích“ při cestě k Věchtavě.

k vojsku. 1. srpna odešlo na vojnu ze zdejší obce opět 10 odvedenců; byli to mladíci r. 1897 narození.

ni dobytka. 10. srpna byl odváděn na nádraží do jilem-

nice dobytka, který byl k vojenským účelům vykoupen. Sudence odvedl 20 kusů hovězího dobytka.

Odchod k vojsku.

28. srpna odešli na vojnu muži narození v letech 1893-1896, 1885-1890 dne 9. června t. r. odvedení. Ze zdejší obce odešlo tohoto dne 12 mužů.

Zvony.

13. září odebrány byly, k vojenským účelům "zvony z místního kostela. Toho dne o 5. hodině ranní loučily se zvony s místním obyvatelstvem posledním vyrváním. Pak ihned byly snaty a odvezeny, a sice: zvoněk sanktusový a malé věšičky, umíráček a jeden velký zvon. Pouze "zvon Štánkův" - největší - byl kostelu uchován. Odebrané zvony váhily celkem 114 kg a platilo se 4 Kč za 1 kg.

v Škola.

15. září, na počátku nového šk. roku, ustanovena byla na zdejší školu učitelka Marie Voločková. I. a II. tř. učil říd. uč. Marek, I. a II. Jurdinský, III. Ducháčková a V. Voločková. Na škole započáno bylo 322 dětí. Školy měly nařízeno šití papírem a řádko sbíralo a odvádělo kopřivy, z jejich vláken tkány byly látky.

Letní čas.

Dnem 1. října zrušen byl "letní čas", nařízený dnem 1. května. Hodiny byly uvedeny ve shodu s časem slunečním.

Prambory

Odchod k vo

Řepa.

Umrti císe

Brambory.

25. října dopraveno bylo do Studence 55 q a na týden dalších 100 q brambor, které obstaral obecní výbor a které stály 15 K za 1 q. Brambory ty byly dobré a v krátké době byly úplně rozprodány. Prodávány byly jen těm, kteří vlastních brambor neměli. Z prvního přidělu dávano bylo na 1 osobu 10 kg, z druhého 20 kg brambor. Bylo již v této době dosti hladu mezi místním chudým lidem.

Odchod k vojsku. 3. listopadu rukovali k vojsku domobranci narou-
ní v letech 1866-1871. Ke zdejší obce odešli 3 :
Josef Šorfa, Frant. Kude a Karel Hamáček. Dne
10. listopadu odešlo opět 9 mužů studeneckých na
vojnu. (Ročníky 1880-1884, 1890-1892.)

Řepa.

18. listopadu dovezeno bylo do vsi 14 q dumlíků
a 34 q řepy vodnatky; 1 kg prodáván byl za
0,26 K. Poněvadž nebylo již brambor, museli se
lidé, kteří nic jiného neměli, živiti těmito plodi-
nami.

Úmrtí císaře.

21. listopadu zemřel císař rakousko-uherský Franti-
šek Josef I. po krátké nemoci ve stáří 87 let, do-
všiv téměř 68 let svého panování. Pohřeb jeho
konal se dne 30. listopadu ve Vídni do hrobky
kapucínské, kde pochován byl ke své manželce
Alžbětě.

Po jeho smrti ujal se vlády arcivévoda Karel I.
O úmrtí císaře Frant. Josefa I. a nastolení vla-
dáře nového se zde ani mnoho nemluvílo a obyčej-
né vždy oslavy nebyly vůbec konány.

5. vál. půjčka.

V měsíci prosinci byla vyřazena opět nová válečná půjčka, počtem již pátá.

Narízení.

V prosinci t. r. došlo školám nařízení, že ve školních knihovnách musí být odstraněny výtisky "Jiráskova", "Temna" a "Husitského brády".

Poměry.

Poměry a dražota válkou vyvolané byly čím dále tím horší a dostupovaly míry nestýchané. Mouka, pokud jí bylo lze koupiti bez lístku, stála 3 K až 3.20 K za 1 kg, dřevo 30-40 h, kůrčák 2 K za 1 kg, 1 kg másla stál v tomto čase 12 K, kg sádla 14 K, před válkou 0.8-1 K. Mýdlo, které dříve stálo 1 kousek 10 h, stojí dnes 1.30 K, kartáč na podlahu dřevo 10 h, nyní 2 K, stěrvice dřevo 4-6 K, nyní 70-80 K a velmi špatné. Mnoho lidí, hlavně dětí, chodilo ve dřevácích. m látky na oblek stoupl na ceně z 5-6 K na 50-60 K, m³ dřevě se 4-5 K na 30 K, uhlí stálo 6 K 1 q a nebylo téměř k dostání. Jakost všeho zboží nesnela vůbec porovnání se zbožím předválečným. Potraviny byly obzvláště vyměňovány za zboží, jelikož za peníze nedalo se nic koupiti. A co se přece za peníze prodalo, prodalo se velmi drazo. Za 1 q pšenice platilo se 1.30 K, ač podle stanovené maximální ceny měl stát toliko 38 K. Ceny dobytka stouply též nestýchaně. Za krávu křížlo se 2.500 K, za týden staré tele 200 K, za vepru střední váhy 800 až 1000 K. Řezník Eben pro dražotu dobytka zanechal v této době na čas řeznictví vůbec; dobytek

dal se i těžce kupovali. Josef Tauchman z čp. 156 prodal v této době 2 koně za 11.200 K, kterýžto obnos nedal ani před válkou za celý svůj statek. Počet padlých ve válce ve zdejší obci přesáhl již číslo 20, mnoho mužů bylo v zajetí, všech pak na vojně z obce více než 400. Obecní úřad byl prací přímo přelážen a různými výkazy přímo zaplaven.

1917

Počasí.

Nový rok nezačal nikterak pěkně. Již několik dní před 1. lednem neustále přišlo, sima žádná. Místo sněhu jin voda, kterou potoky ani nestáčily přijmouti. Až teprve 18. ledna nastaly mrazy a to tak tuhé, že - podle novinových zpráv - již 50 let podobně se nepamatovaly. Dosahovaly až -25°C , někdy i více. Nejhorší při tom byl naprostý nedostatek paliva. Sněhu bylo však velmi málo.

Odvody.

1. února byli u vojenské přehlídky muži narození v letech 1892 - 1898, ze kterých k vojenské službě uznáno z obce 5; nastoupili k vojsku dne 12. února.

Odvody.

10. února opět vojenské odvody. Volání k nim byli mladíci narození roku 1899, tedy osmnáctiletí. K tomuto odvodu šlo jich z místní obce 14 a z těch odvedeno jich 8.

Zdražení kuřiva.

1. kůrna došlo ke druhému zdražení kuřiva. Balíčků tabáku byl o 5g menší váhy a stál 10 h, sportka 5 h, krátký doutník 9 h, kubo a viržinka 16 h, balíček cigaretového tabáku 90 h - 120 K. Půdíl tabáku trafikám byl však také stále menší a menší, takže nastal i nedostatek kuřiva. Bylo proto hodně přeláceno, nebo vyměňováno za látky či potraviny. Mnoho kuřáků sahlo ke kouření suchých listů ostužinových, mařenky vonné neb jitelových „paliček“. Prodávány byly i různé náhražky za tabák, jako „Tabakur“, „Duharin“, které nebyly však ničím jiným, než směsí různých sušených listů. [Tabák není, nevadí, Duharin jej nahradí.]

Mensi přiděl mouky.

3. kůrna dáváno bylo na listky jen polovina mouky, která majitelé listků náležela, totiž 25 dkg pro osobu na týden. Mouka byla také velmi špatná.

Petrolej na listky.

5. kůrna byl u obchodníků Josefa Boukala, Frant. Vitvara a Boží. Jeťavé rozdílů petrolej, přidělený obci okresním hejtmanským. Každá rodina obdržela 1 l petroleje, ten, kdo měl hospodářství obdržel 2 l, majitel statku 3-4 l.

Petrolej vydáván byl na legitimace občanům obecním úřadem vystaveným a podle seznamů, které od těchto úřadů obdržel každý výše uvedený obchodník, aby věděl komu a kolik petroleje smí prodati.

Obchod k v

Obvody

Rakvisic

Posta

Odchod k vojsku.

10. března naukovali k vojsku mladíci odvedení dne 10. února. Odešlo jich 6, jelikož 2 z odvedených, Josef Jbavý a Jan Šorm, byli od nastoupení vojenské služby osvobozeni na dobu 6 týdnů vzhledem k jarním polním pracem.

Odvody.

13. března šli k vojenské přehlídce muži narození roku 1872 - 1891. Ze Studence šlo jich toho dne k odvodu 39 a z těch 9 uznáno za způsobilé k voj. službě. Další 6 muselo na „vyšší“ prohlídku do Josefova. Tyto ročníky byly již za války po čtvrté u prohlídky; tím lze si vysvětliti, že bylo tohoto dne málo odvedených.

Rekvisice.

15. a 16. března konána byla v obci vojenská rekvisice veškerých zásob obilí, brambor, sena a slámy. Přišlo vojsko se 4 úředníky. Vojáci byli z Liberce, Čechů a Maďarů. Prohlídána byla téměř všechna stavení, zásoby byly sepsány, propočítány a co přebývalo, bylo vykoupeno. V celé obci zabaveno bylo celkem 716 q brambor, 49 q ovesa, 530 q žita a něco slámy.

Pošta.

31. března jela naposledy z Jilemnice na Horka pojízdná pošta, která po dlouhou řadu let projížděla zdejší obcí. Dnem 1. dubna dovážena byla z Horek pošta jen do Studence, vždy v 5 hod. odpoledne. Jízdu tu uvolil se obstarávat František Eben, řezník a hostinský, kterého tato služba ochránila před službou vojenskou.

Příděl obilí.

10. dubna byla dopravena z Jilemnice do Studence zásoba obilí k setí, a to 6 q jarní pšenice, 2 q ječmene a 3½ q směsky. Obilí toto dodal válečný obilní ústav a rozděleno bylo na obecním úřadě.

Příděl petroleje.

13. dubna rozdělen byl opět petrolej, ale již menší množství. Každá rodina obdržela 1 l petroleje, ten, kdo měl hospodářství 2 l. S tímto petrolejem měli občané vyplašiti až do 31. srpna.

Příděl masa.

27. dubna rozdávány byly u starosty obce lístky na maso zdarma, které obdržely chudé rodiny. Na osobu do 8 let přiděleno 5 kg, na starší osoby 10 kg masa na týden. Toto nařízení bylo později změněno následovně: 80 kg masa týdně rozdáno bylo zdarma a 90 kg za poloviční cenu, t. j. za 320 Kč za 1 kg. Příděl činil 14 kg na 1 osobu na týden. Maso bylo vydáváno přihlášeným 500 osobám v úřadovně obchodě J. Johna až do 14. září, kdy vydány byly poslední lístky. Okres jilemnický obdržel na tuto nouzovou akci 50.000 Kč ze státních prostředků.

Příděl brambor.

29. a 30. dubna rozděleny byly zemědělcům brambory k sázení. Bylo však místo zádání 150 q bramborů dodáno do obce jen 27 q. Největší přiděl činil 60 kg, ostatní 20 neb 30 kg bramborů. Jaro se však ještě neklánilo, takže rolníci nemohli začít s polními pracemi. Příděl

Letní čas.

Málo.

Vzducholo

Ochod k v

Prodej chl

odšel učitel Antonín Řehoř ze školy zdejší do
Múčné; náhrada zaň však žádná. Učini od po-
čátku nového šk. roku zřízeno bylo následovně:
I. a V. třídu uč. Jedinický, II. + IV. třídu uč. Ducháčková,
III. a VI. třídu říd. uč. Marek. A vyučováno bylo ve
II., V. a VI. tř. v pondělí a v pátek celý den, ve středě půl dne,
I., III. a IV. tř. v úterý a čtvrtek celý den, v sobotu půl dne.

Odvody.

26. září byly vylepeny zase nové vyhlášky, na
základě kterých musili k nové přehlídce mužů
narodeni v letech 1873-1877 a v letech 1891-96.
Přehlídka těchto mužů konána byla ve dnech
11. října až 6. listopadu.

Poměry v obci.

Ku konci měsíce září bylo ze Studence na
vojnu 350 mužů, roztroušených po všech kou-
tech Evropy. Ve vsi pak nouse stále větší a
drahota postupuje nezadržitelně. Obvyklé pán-
ské šněvce, které stály 8-10 K, stojí nyní 25
až 28 K, látky zdražily až o 80% a mnohé ni-
byly již k dostání; nitě nelze již vůbec koupiti,
a petrolej prodávají již málo kde. Maso ko-
věné stálo na počátku války 1.60 K za 1 kg, ny-
ní 3.80 K, sádlo - pokud lze je sehnati - platí
8 K za kg, husa nekmená 9 K, vykmená 20
až 25 K. 1 kg másla stál před válkou 0.8-1 K,
nyní stojí 5 K, hl brambor 8 K. 1 q lnu se
platí 40 K; domácí tkalcovina kaniká téměř
úplně.

Odchod k vojsku. 15. října nastoupilo vojenskou službu 8 mladíků

možno říci vřačka, takže tu šlo často i o život.
A pak se stávalo, že mnohý čekal od 4 h. ráno
před pekařským krámem a v poledne šel domů
bez chleba. Proti tomuto nepořádku byli pekaři
bezmoeni. Podle nového nařízení byl vydáván
chleba vždy v určitý den pro několik pop. čísel
na obecním úřadě a tak díky tomuto naříze-
ní zaveden byl do vydávání chleba pořádek.

VI. vál. půjčka.

V červnu vypsána byla VI. válečná půjčka.

Odvody.

8. června šli opět k vojenské prohlídce muži na-
rození v letech 1866-1872. Ze zdejší obce nebyl však
z mužů těchto ročníků odveden nikdo.

Soupis úrody.

24. června až 15. července prováděn byl obecním
výborem soupis veškeré polní úrody. Byla to
práce úmorná a namáhavá. V místě vypradal
tento soupis takto:

pšenice 24 ha 15 a, jarní pšenice 2.69 ha, žito
90.19 ha, jarního žito 5.90 ha, ječmene 4.89 ha,
ovsa 80.43 ha, pšenice se žitem 21 a, směsky
15.46 ha, hrachu 30 a, čočky 1 a, bobů 13 a, zelí
1.08 ha, brambor 55.59 ha, řepy 4.25 ha, zeleni-
ny 15 a, lnu 15.92 ha, jetelů 66.90 ha, úkorem
7.78 ha, louky 224.45 ha, kákrad 10.54 ha, past-
vin 20.24 ha, lesů 215.44 ha, rybníků 28 a, sou-
kromé cesty 10.45 ha, veřejné cesty 25.78 ha, ne-
plodné půdy 2.70 ha, zastavěno 8.75 ha.
Celkem 894.66 ha, z toho 376.03 ha orné půdy.

Telefon.

12. července dokončena byla telefonní linka z Jilemnic do místní továrny firmy Šjfar a Mládek.

Kácení lesa.

Dne 3. srpna započala obec pořádati stromy nad Šjfanovou pilou na stráni. Práce ta trvala tři týdny a účelem jejím bylo opatřit palivo obyvatelstvu. Dříví však bylo drahé a bylo jej málo. Obec utrhla za ně čistých 2200 K.

Odběr zvonků.

10. září byl ze vsi odvezen k účelům válečným i malý zvoněk ze zvonice u Kuričků a u Vodnářků, dále zabaven a odvezen i školní zvoněk, kterým dáváno bylo znamení k zahájení a ukončení školního vyučování.

^vŠkola.

15. září započal nový školní rok. Učitelství stou růstal t. r. nerměněn a na škole zapísáno bylo celkem 300 dětí. Ještě v září nařízeno bylo školními úřady učitelstvu, aby vyhledlo řádko ke sbírání tkanin všeho druhu, kaštanů, pecek, kostů, kopřiv a ostužinového listů. Všecky tyto věci do školy dělní přinesené byly pak dovezeny okresnímu hejmanství v Jilemnicí.

VII. vál. půjčka.

V tomto čase vypísána byla VII. válečná půjčka.

Úmrtí.

20. září zemřel v Jilemnicí Jan Šakl, bývalý majitel zdejšího velkostatku ve stáří 84 let. Pohřeb jeho konal se v neděli dne 23. září odpoledne a zúčastnilo se jej mnoho občanů studeneckých. Pohřben byl do rodinné hrobky v Jilemnicí. Že-

snulý byl v mládí prostým ručním tkalcem, po-
adíjí obchodníkem a posléze majitelem dvou panství
a dvou domů v Jilemnici. Všeho toho nabyl svým
obchodním snažením. Velmi často ukáral se jako
lidumil. Hlavně hasičské spolky byly jím pod-
porovány, neb byl dlouholetým předsedou hasičské
ružpy. Velkostatek Studence daroval své dceři Ja-
ně, kterou provdal za rakouského generála Hilka.

Zdroz

Pomá

Brambory.

V říjnu t. r. vraty pod státní dozor i brambory.
Každý rolník obdržel výkaz, kde bylo uvedeno,
kolik polí měl bramborami osázeno, kolik má
skliditi, kolik ponechává se jemu na výživu a
k sázení a kolik musí odvésti. Dle těchto výka-
zů mělo býti ze Studence odvedeno celkem 2000 q
bramborů. Odvedeno však bylo jen 685 q, z to-
ho 50 q odvezeno na nádraží do Martinic, 22 q
dáno pro továrnu kuchyňní firmy Fejfar a Mlá-
dek, 20 q dáno polevkovému ústavu Jos. Johna
ve Studenci, 17194 q brambor uloženo ve škol-
ním sklepě a ostatní rozděleny byly mezi oby-
vatele obce, kteří brambory sami nepěstovali,
na jednu osobu připadlo 60 kg a platilo se za
ně 25 K za 1 q. Zemědělec obdržel 20 K; ze zisku
připadly 4 K válečnému obilnému ústavu a 1 K
obci na veřejnou výlohu. 100 q brambor zaplatilo
okresní hejtmanství a ty byly rozděleny po 50 kg
mezi místní nejkudšší obyvatele. „Pod rukou“ pro-
dáván byl 1 q brambor v této době za 50 K,
ba často platilo se i více.

Zdražení jizdy.

1. prosince zvýšeno bylo jízdné na železnicích o 50%. Přesto byl však ve vlacích neustále veliký nával, všude plno cestujících s velkými zavazadly s potravinami, které lidé sháněli, přepláceli neb vyměňovali po širokém okolí. A takto těžce sehnané potraviny byly mnohdy čitelně ve vlaku nebo na nádraží zabaveny. Postižený nejen že nic za odebrané zboží nedostal, ale platil ještě pokutu a prohradil-li toho, od koho nakoupil, byl i ten trestán. A tak lidé konali cesty se živo-
bylím pššky, obvykle za noci, vyhýbajíc se při-
tom silnicím a všem frekventovanějším místům. Tohoto roku dostoupila bída a drahota stupně
ještě vyššího. Rok tento byl velmi suchý, uro-
dilo se málo, bylo i málo píce pro dobytek, doby-
tek byl neustále odebírán, takže nastala i nou-
ze o mléko a máslo a následkem sucha ve vel-
ké části obce i o vodu. Za máslo nechali si
zemědělci platiti 40 až 50 Kč za kg, platilo se
i za ně více však šatem, prádlem, látkami, ká-
vou, cukrem, tabákem a j.

1918

Pocasi.

6. ledna napadlo mnoho sněhu a byly neoby-
čejně rávěje. Silný vítr trval celý týden, sněh,
který byl amrztý a syrký, neustále se vál,
takže veškerá jízda byla na celý týden pře-
rušena.

Uhlí pro obec.

15. ledna došly pro Studenec 2 vagony uhlí na nádraží do Martinic. Ihned bylo započato s ro-
zením a rozdělením. Nejprve bylo uhlí přidělena
pekárům, škole, poštovnímu úřadu, obecnímu
úřadu, tovární kuchyni a 130 q odvezeno bylo
do obecního skladiště, kde dne 17. a 18. ledna
rozděleno bylo mezi občany. Na rodinu pře-
padlo 50 kg tohoto uhlí za 3 K, které bylo
velice špatné.

Zdražení kuřiva.

15. ledna zdraženo bylo opět kuřivo. Balíček
dýmkového tabáku stál 14 h, sportka 6½ h,
krátký doutník 12 h, kubo 22 h, vizuinka 24 h,
tabák cigaretový 1.60 K. Mnoho druhů kuřiva
zmizelo s trhu úplně, ostatního bylo velmi má-
lo, takže kuřáci sakali po různých náhražkách
jako je podběl, bramborové natě, ořechové listy,
kmínové natě a j., jak již jinde (list 54) bylo
napsáno.

Odvody.

21. ledna šli k odvodu osmnáctiletí. Ze Stu-
denec dostavilo se jich k odvodu 15 a z nich
7 bylo odvedeno. Již G. února museli na vojnu.

Úmrtí.

31. ledna zemřel ve vojenské nemocnici ve Víd-
ni Ignác Tauchman ze zdejší obce. Pohřben
byl na vídeňském hřbitově 3. února. Službu
vojenskou konal od 15. května 1915. Ono-
mocněl na ruském bojišti, odkudž byl odve-
zen do Vídně, kde zemřel ve stáří 44 let.

Uhlí.

4. února rozprodáváno bylo opět uhlí, které sehnal Karel Karásek. Bylo jej 150 q, hornosterské, velmi pěkné. Za převoz tohoto uhlí z Prahy do Martinic, bylo však abých 16 q uhlí ukradeno; takové byly poměry, bída nutila lid i ke krádeži. Z tohoto uhlí byla zase nejprve přidělena část škole, kde se již pro nedostatek uhlí nevyučovalo, část přidělena obecnímu a poštovnímu úřadu a zbytek teprve mohl být rozprodán občanstvu.

Demonstrace.

5. února došlo k demonstracím v Jilemnici. Šlo se tu na 1000 řen z okresu, shromáždily se před radnicí a žádaly o zlepšení vyživovacích poměrů na okrese. Okresní hejtmán Kadlec slíbil shromážděným řenám, že se jedná v řádané věci na okrese nápravu. Bohužel, zůstalo jen při slibu a tak

— II —

25. února došlo k druhé, tentokrát větší demonstraci. Velké množství řen shromáždilo se opět před jilemnickou radnicí a žádalo o rozmluvu okresního hejtmána. Poněvadž ten se však ani neukázal, vnikly některé řeny do jeho bytu a pobraly mu veškeré zásoby pohřevin, pokud na ně přišly. K sjednání pořádku muselo být povoláno četnictvo.

Rekvisice.

Od 1. do 9. března konána byla ve sdějš obci opět rekvisice brambor a přebytků obilí, když byla před tím snížena spotřební kvota pro samorásobitele. Odebráno bylo celkem 57 q

brambor, kterých bylo použito pro místní školní družinu.

Potraviny.

V dnech 25. - 27. března prodáván byl u jeba-
vých salám a marmeláda z okresního přidělu.
Na každou rodinu připadlo 200 kg salámu a
1/2 kg marmelády. kg salámu stál 12 K, kg
marmelády 9 K.

Nový poštmistr.

5. dubna odešla ze Studence poštmistrová
Cecilie Kousalová do Bílé Přemešné. Za ni
ustanovena do zdejší obce Karla Bártová.

Letní čas.

15. dubna zaveden byl opět „letní čas“ a má
letos potrvati do 16. září.

Počasí.

20. dubna počali rolníci sekat již trávy. Je
to událost pro zdejší kraj nezvyklá a nemá
žádné pamětníky.

Odvody.

25. dubna šli k prohlídce mužů narození v le-
tech 1894 - 1899. K této prohlídce šlo jich z
obce 12, odveden byl však jinom 1. 3 poslání
byli na „vyšší“ prohlídku do Josefova.

Rekvisice.

4. května opět rekvisice v obci, při které bylo
sebráno 250 kg žita, 100 kg ova a 620 kg bram-
bor.

Studenec k novop.

V této době jednaly úřady o přidělení Stu-
denec k okresu novopackému. Proti chystání

Č.p. 75.
Majitel Albert Štefan.
Přestavěno r. 192 .
,, U Berty ,,.

Č.p. 34.
Majitel František Kudr.

Č.p. 30.
Majitel Antonín Háek.
,, U Chmelařů ,,.

změně opřelo se však místní obecní zastupitelstvo, které ve své schůzi dne 30. května konané zvolilo komisi (Jan Šorfa, Josef Albrecht, Jan Fajfar, Josef Jerdinský), která vypracovala protest proti tomuto úmyslu nadřazených úřadů. K provedení přemístění obce k okusu novopackému nedošlo.

Sbírka.

1. června odvedl starosta Jan Šorfa v Občanské záložně v Jilemnici Kč 220, které byly ve vsi během měsíce května sebrány na Ústřední matici školskou. Obec darovala 1000 Kč, jma Fajfar a Mládek rovněž 1000 Kč, ostatní sebráno mezi občanstvem.

Odběr pištál.

5. června odebrány byly z varhan v kostele cínové pištály pro válečné potřeby. Odebrané pištály vážily 83,20 kg.

VIII. vál. půjčka.

V červnu vypsána byla 8. válečná půjčka.

Soupis úrody.

Ve dnech 20. - 30. června prováděn byl opět soupis veškeré úrody. Tentokrát však komise nechočila po polích, jako roku loňského, nýbrž spokojovala se jen údaji, které učinili rolníci na obecním úřadě.

Dětské divadlo.

14., 15. a 16. července sehráli žáci místní obecní školy divadelní hru „Síl nad zlato“. Divadlo hráno bylo u Višňáků a za všechna tři představení vybráno 1111,70 Kč, které odevzdány byly ve prospěch Českého srdce.

Lístky na sůl.

20. července vydávány byly na obecním úřadě lístky na sůl, čili „solanky“. Byly dvojí barvy. Žluté lístky byly pro nesamorasobitele, modré pro samorasobitele. Na první obdržela jedna osoba 50 dkg soli na měsíc, na modré jedna osoba 70 dkg soli na měsíc.

Poměry.

26. července dovršila světová válka své čtyřleté trvání, bída, hlad a nouze svého vrcholu. Surovosti pohlíželi lidé vstříci blížeji se sime. Pohavin bylo stále méně a méně a stále horších. A by ani na lístky nebylo možno obdržeti. Ceny zboží i pohavin stoupaly do neslýchaných výš. kg přeměrné mouky stál 24 K, kg řízné mouky 20 K, domácí chléb 15 K, kg masa k. 17.60 K, vepřoví 50 K za kg, nové brambory 120 K za q, q pšenice platil se až 1000 K, žito 700 K, oves 500 K. Litr mléka stál 1 K, kg másla 50 K, kg cukru 18 K. Košile pánská stála v této době 100 K, ručník 7 K, m plátna 40 K, m látky na oblek 180-200 K, boty až 300 K. Úřední ceny, maximální, byly ovšem mnohem nižší, než za by se nedostalo téměř nic. Z hladu a bídy, která se uhostila hlavně ve městech, žilů bohužel mnozí nesvědomití remědělci a obchodníci. Zboží, které se jim podařilo uschovati a které neodvedli státu, prodávali za vysoké ceny tajně těm, kteří mohli zaplatiti. Ti, kteří pak nemohli zboží přepřácti a chtěli-li býti říví, prostě kradli na polích obilí, brambory i rebeninu. Kolik bídy bylo mezi lidem, kolik

lidí a hlavně dětí remnělo a hladu a kolik lidí zničilo si zdraví dlouho trvající podvýživou ne dá se ani vyčísli.

Podpora.

9. srpna rozděleny byly na obecním úřadě peníze ze státní nouzové podpory pro tkalce a sukáče, kteří žádné jiné podpory nebrali. 115 osobám ze zdejší obce rozdělena byla 5500K.

Lístky na kuřivo.

22. srpna zavedeny byly lístky na kuřivo, „tabačinky“. Každý kuřák obdržel lístek se svým jménem a se jménem trafikanta, k němuž jedině mohl jít kuřivo na lístky nakupovati a měl nárok na balíček tabáku dýmkového, nebo na 6 doutníků, neb 18 cigaret či polovinu balíčku cigaret. tabáku na týden. Že se o „tabačinky“ hlásili i nekuřáci a že o tomto kuřivem vedli pak další obchody jeví přirozené.

Zvýš. pošt. popl.

Od 1. září byly zvýšeny poštovní poplatky - již po druhé za války - za dopisy a lístky. Na dopis lepeny byly nyní známky za 20 h, korespondenční lístek stál 10 h.

Nová učitelka.

15. září odchází ze Studence učitelka Zd. Ducháčková na def. místo do Jablonce n. Jiz. Za ni ustanovena byla na zdejší škole učitelka Marie Boukalová. Ve šk. roce 1918/19 započáno bylo na celé škole 295 dětí.

50 let kostela.

15. září oslavováno bylo 50. výročí vyvěcení

místního chrámu Páně. Hlavní vchod do chrámu byl ověncěn, vnitřek vyčištěn a vkusně vyzdoben. Slavnostní kázání měl kanovník Frant. Šulc z Hradce Králové, který vyličil i historii studenčického kostela. Slavnost měla však následkem válečných hampot a starostí ráz velmi slábnutý.

Rekvisice.

22. a 23. října provedena byla v obci rekvisice brambor. Vykoupeno bylo celkem 301.55 q brambor, které byly přiděleny místním občanům, kteří neměli pole a prodávány byly 1 q za 28 K.

Dům č. 100.

¹⁹¹³
V tomto roce postavil obchodník Josef Boura dům čp 100. Tento obytný dům o 1 poschodí přešel do vlastnictví textilní firmy A. Ehinger ve Vrchlabí, načež ještě r. 1918 stal se jeho majitelem a dříve podnikatel textilní. Firma Fajfar Mládek dala tento dům dle potřeby upravit a umístila v něm několik rodin zaměstnanců.

Veliký den.

Podzim letošního roku připravil národu, národu Čechů a Slováků veliký dar: osvobození. Žak usilovně bylo během světové války vůdci našeho odboje zahraničního i domácího připravováno, nebo zde vyřizováno. Téměř po 300 letech povoly národa nadechází letošní

28. ŘÍJEN

den osvobození, míru a radosti.

Zpráva o převratu státním dostala se do zdejší obce před 5 hod. odpoledne. Na továrně firmy Fijfar a Mládek zavláhl okamžitě prapor v národních barvách a práce v továrně byla přerušena. Mnoho lidí odjelo ještě té chvíle do Jilemnice, aby tam svědili více. Ustrašený a zbědovaný lid těžko věřil této zprávě, která přetvářila a tak krásně zněla.

29. října byla obec vyzdobena mnoha prapory, lidé svátečně oděni, Sokolové v krojích, stromařdžoval se na silnici a živě rokoval. Všecky znaky, upomínající na bývalé mocnářství Rakousko-Uherské, byly odstraněny. Tohoto dne provedena byla oslava ve škole se šk. dětmi.

Oslava.

3. listopadu byly uspořádány na oslavu prohlášení čsl. samostatnosti slavnostní služby Boží v místním kostele, při nichž farář Růž pronesl dlouhý, vlastenecký proslov. Ku konci těchto bohoslužeb zazněla kostelním první hymna Kde domov můj?

Přednáška.

9. listopadu v 7 hod. večer uspořádala tělocvičná jednota Sokol v hostinci u Višňáků slavnostní večer, na kterém o našem osvobození promluvil člen Maffie, prof. Dr. O. Butler z Nové Páky. Po přednášce vykonána byla sbírka na sirotky po padlých legionářích, která vynesla 655 K.

Národní stráž.

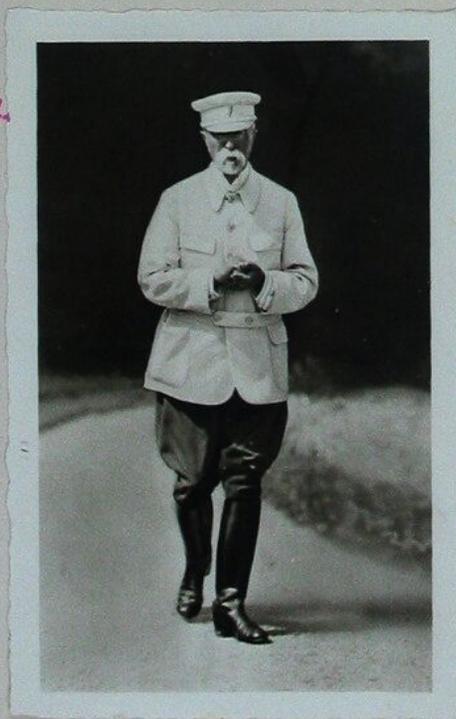
10. listopadu byla sestavena ze členů Sokola a

Stoum dobr. hasičů, národní stráž, která měla za úkol dbátí toho, aby řádné pokravinny nebyly a obce podloudně odvářeny a dalším jejím úkolem byl boj proti tichvě a „kelasování“ se životními potřebami. Stráž byla na Spici a u Ebenova hostince; střídali se vždy 2 muži po 6 hodinách. Služba ta byla bezplatná, velmi však nepříjemná a vyřadovala často ránného rastročení. V noci byla i nebezpečná. Každý člen národní stráže byl opatřen legitimací a byl oprávněn prohlédnouti každého, kdo nesl nějaké zavazadlo. Zabavené věci byly odváděny na obecní úřad.

Lístky na chléb.

14. prosince byly vydávány nové lístky na chléb a mouku, sníženi již na zvýšenou dávku. Na osobu připadlo týdně 139 dkg chleba a 75 dkg mouky. Každý, kdo lístky obdržel, musel podepsati prohlášení, že nemá doma více než 7 kg mouky na každou osobu.

Návrat Osvoboditele.

21. prosince vrátil se do vlasti její Osvoboditel, první prezident mladá republiky československé profesor, doktor

T.G. MASARYK

vůdce zahraničního odboje, muž, bez kterého by nebylo osvobození národa. Vrátil

Poměry.

Noví učitelé

Zboží do

de.

se toho dne a dobrovolného vyhnání, které trvalo 4 roky a 3 dny. Někde opět vyprávějí, co jásotu a radosti toho dne Praha a s ní celá republika zažila.

1919

Poměry.

Již během posledních 2 měsíců roku 1918 vrátili se a vojny všichni muži, kromě těch, kteří byli v zajetí. Válka byla ukončena a poměry počaly se poměrně zlepšovat. Muži-vojáci do 36 let museli se však vrátit k vojsku, neboť bylo nutno vojensky obsadit německá a maďarská území tam, kde nechtěli uznati náš stát.

Tohoto roku v masopustu započaly místní spolky opět s pořádáním plesů, které byly vesměs velmi veselé, četně návštěvené a trvaly až do hodin ranních. Tak na př. na plese sokolském vybráno bylo na vstupném 2199 K, na plese hasičském 1583 K.

Noví učitelé.

Dnem 1. ledna započato bylo opět na zdejší škole s vyučováním ve všech třídách. Nově ustanovení učitelé na škole byli: Jan Hálek, Frant. Papík a Jan Petr.

K Zboží do obchodů. 10. ledna vydávány byly na obecním úřadě listky na chleba, mouku a cukr, kteréžto věci začaly se od tohoto dne prodávati zase v obchodech. Po dobu 3½ roku rozdílony byly totiž ve škole.

Podpora.

25. ledna byla první ve Studenci vyplácena podpora v nezaměstnanosti. Podporu tuto obdrželi všichni vojáci, kteří přišli domů a neměli zaměstnání. Mimo ně obdrželi tuto podporu všichni ostatní nezaměstnaní, pokud se o ni hlásili. Oke-vojín- obdržel 4 Kč denně, ostatní členové rodiny po 1 Kč, oke nevojín 2 Kč, ostatní s rodinou po 1 Kč. Celkem vyplaceno bylo toho dne 12.000 Kč.

Lístky na kuřivo.

26. ledna obdrželi kuřáci nové lístky na kuřivo, které bylo zase zdraženo. Sportka stála 8 h, egyptka 24 h, dýmkový tabák 14 h, kvalitní doutník 14 h a t. d.

Úmrtí.

24. února konal se pohřeb nejstaršího člena sboru dobr. hasičů Jana Fijara. Zeměl dne 21. února ve stáří 84 let. Pohřbu zúčastnilo se 32 hasičů s krojí a papoum a mnoho občanstva.

Americká mouka.

1. března došlo pro obec 8 pytlů americké mouky ve váze 515 kg, která byla později rozprodána na lístky. 1 kg této mouky stál 5.50 Kč.

Kolkování peněz.

3. března byly obecním úřadem sbírány papírové peníze od 10 Kč výš na účel kolkování těchto peněz. V užívání byly totiž dosud staré rakouské peníze. Nekolkované peníze byly po 10. březnu bezcenné. Z obce bylo odvedeno ke kolkování:

20 kusů tisícikorun	v hodnotě	20000 Kč
1291 " stokrun	"	129100 "

1054 kusy	50 K	v hodnotě	52.700 K,
5021 "	20 K	"	100.420 " ,
2988 "	10 K	"	29.280 " ,
1 "	200 K	"	200 " a
2 "	25 K	"	50 " .

celkem odvedeno ke kolkování 331.750 K.

Dne 8. března odvedl všechny tyto papírové peníze starosta obce do Občanské záložny v Jilemnici k okolkování.

Okolkované peníze vráceny byly majitelům dne 14. března. Každý však odvedl jen polovinu ze sumy, kterou odvedl ke kolkování. Na nevrácené peníze dostal každý vkladní list Občanské záložny v Jilemnici. Obnosy do 250 K byly po 15. březnu vypláceny zpět a od tohoto dne byly uznávaným platidlem jen peníze kolkované.

Sbirka.

Ve dnech 26.-31. března konána byla v místní Kámpeličce sbírka na státní poklad. Ve Sběrce sebráno bylo celkem ca 13.000 K rakouských stříbrných mincí a ca 3000 K rakouských zlatých mincí.

Narozeniny T.G.M.

8. března oslavovala těl. jednotka Sokol narozeniny presidenta republiky T. G. Masaryka konáním členské schůze s přednáškou o Masarykovi, kterou pronesl uč. Jos. Jerdinský. Obchodník Jos. J. Hoák daroval při této příležitosti Sokolu obraz presidenta Masaryka, který umístěn byl v hostinci u Višňáků.

Lipa Svobody.

13. dubna konána byla v obci slavnost nasazení „lípy svobody“ na pozemku u Jerdinských, čp. 16. Podnik k této akci vyjel ze Sokola. O 1. hod. odpoledne vyjel průvod od Višňákových, složený ze školní mládeže, hudebníků, Sokolů, hasičů, děvčat v krojkách a členů obecního zastupitelstva, na místo pro lípu určené. Ověncinou lípu nesla děvčata v národních krojkách a nasadilo ji několik místních mládenců. Proslav k této slavnosti učinil studující Josef Jevavý a student Jan Šorfa přednesl vhodnou básně. Hymnami „Kde domov můj“ a „Nad tatrou sa blýská“ a písní „Hej Slované!“ byla tato velmi zdařilá slavnost ukončena. Doprovázení hudbou odešli všichni shromáždění zpět k Višňákovým, kde se rozšli.

Chřipka.

Zovněřcov.

Ztrázení pošty

Děření valkost

Obecní vol

Chřipka.

Na jaře letošního roku se řádila téměř po celé republice epidemie španělské chřipky, která se vyžádala i v místní obci několik obětí.

Rovnáčov.

V této době projevil občané osady Rovnáčov přání, aby byli připojeni ke Studenci, což by jim, vzhledem k jejich poloze, lépe vyhovovalo. Obecní zastupitelstvo studenecké usneslo se ve své schůzi dne 6. dubna t. r. tuto věc podporovat. K uskutečnění však nedošlo.

Zdražení pošt.

Od 15. května nastalo zdražení poštovního. Na obyčejný dopis lepila se známka za 25 h, korespondenční lístek stál 15 h, za balík do 5 kg platilo se 1.20 Kč.

Dělení velkostatku.

Na základě zákona z března t. r. měli právo ti, kteří měli od velkostatku pronajati pole neb louky po více než 18 let nepřetržitě, na vykoupení těchto pozemků za předválečnou cenu. Již v jarních měsících konány byly schůze zájemců, kteří podávali žádosti o vyplacení pozemků a jejich důvěrníci vyjednávali s majitelkou velkostatku, která se tomuto dělení bránila. Ještě na jaře t. r. započato bylo s vyměřováním půdy, které bylo vyplaceno celkem 167 ha 8 a 57 m², rozdělena byla mezi 124 pachtýje a strážno celkem 253.504.39 Kč.

Obecní volby.

15. června konány byly první volby obecního zastupitelstva v republice čsl. dle nového volebního zákona. Volby konány byly v 8 hod. ráno

v hostinci u Višňáků. Ke volební komisi byli:
Karel Karásek, Engl. Karásek, Josef Jurdinský, Josef
Mádle, Emil Flígl a Jan Pauchman. Za okresní
úřad jmenován do komise starosta Jan Šorfa,
předsedou jejím byl E. Karásek.

Volby skončeny byly ve 3 hod. odpoledne. Z 1012
voličů dostavilo se k volbě 918, platných hlasů
odevzdáno 902, ze kterých připadlo
straně národně socialistické 419 hlasů,
straně lidové 304 " a
straně republikánské 179 hlasů. Jiné stra-
ny politické nekandidovaly.

Připadlo tedy straně nár. soc. 11 mandátů,
" lidové 8 " ,
" republikánské 5 " .

a zvoleni byli členy obecního zastupitelstva
za stranu nár. soc.:

Václav Frant. č. 45,	Ulvr Josef č. 251,
Štěpán Frant. č. 280,	Jeník Josef č. 165,
Hendrych Fr. č. 276,	Lišovský Václav č. 2,
Karásek Fr. č. 306,	Šlavík Josef č. 283 a
Flígl Emil č. 178,	Štěpán Josef č. 223.
Buchar Jos. č. 169,	
Náhradníci: Pěcháč Jos. č. 100,	Ulvr Rud. č. 63,
Pauchman Jan č. 210,	Kučel Jos. č. 213, Vixner
Jos. č. 147 a Vodnárek Jos. č. 223.	

Za stranu lidovou zvoleni:

Karásek Engl. č. 119,	Albrecht Frant. č. 224,
Exner Karel č. 256,	Karásek Karel č. 303,
Vixner Rud. č. 274,	Kučel Frant. č. 284,

Volba star

Sňhov. oba

Telefon.

Cvicení (

Horáček Josef č. 247 a Jíranová Ludm. č. 177.
Náhradníci: Háek Jos. č. 240, Kudeř Jos. č. 207, Štěpán
Frant. č. 9 a Jevaný Jan č. 145.

Za republikánskou stranu zvoleni:

Grosman Josef č. 149, Jedinický Josef č. 16,
Albrecht Josef č. 1, Pöšpový Frant. č. 29.
Višňák Josef č. 6,
Náhradníci: Pejfar Frant. č. 312, Jech Karel č. 291,
Štěpán Jos. č. 289.

Volba starosty.

29. června konány byly volby starosty obce za
přítomnosti okresního hejtmána Kadlice v sále u
Višňáků. Starostou obce zvolen Emil Klégl, 1. ná-
městkem Karel Karásek, 2. náměstkem Josef
Višňák.

Stěhov. obec. úř.

9. července předával starosta Jan Šorfa úřad sví-
mu nástupci. Okresní úřad byl přemístěn do domu
Josefa Háka č. 80.

Telefon.

23. července uveden byl v činnost ve Studenci dru-
hý telefon, vedený z Horek k Jos. Hákově č. 80.

Cvičení Orla.

31. srpna odpoledne konán byl do Studence výlet
katol. jednoty a jejího odboru Orla z Nové Páky,
spojený s cvičením Orla. Cvičení konáno bylo na
zahradě za farní stodolou. Počasí toho dne bylo
pěkné a účast na slavnosti značná. Účelem
tého návštěvy novopackých do Studence bylo, vzku-
siti zde orlskou myšlenku k novému životu.

Noví učitelé.

15. září odešel ze Studence učitel Petr do Valtěvic, zaň ustanoven na zdejší školu uč. Jelínek. Dne 21. září odešel učitel Papík a za tohoto přišla do Studence uč. Blazěna Fránková. Když pak ještě tohoto měsíce vrátil se z vojny uč. Arnošt Kelínka, nastoupil místo ve Studenci a uč. B. Fránková byla propuštěna.

Čsl. peníze.

15. října porbyly platnosti rakouské papírové krouny a dvoukrouny; za státovky československé

vyměňovaly je v době od 1. do 15. října poštovní a obecní úřady, spořitelny a záložny.

Soupis.

V době od 26. října do 1. listopadu prováděn byl na obecním úřadě soupis nemovitostí a je-jí cena. Z této ceny musel každý majitel zaplatiti 1/4% evidenčního poplatku. Soupis tento prováděti: starosta E. Fiegl, Jos. Albrecht a Karel Karásek. Celkem bylo vybráno 4000 Kč evidenčního poplatku.

Počasi.

Koncem měsíce října napadl sníh a nastaly mrazy. Zvláště pak počátkem listopadu mrazy

Čsl. 10

Přistaly a

Čsl. 50

Zdražer

reality a napadlo množství nového sněhu. Mnohde stihl sněh ještě ovoce na stromech a výš v horách zapadly sněhem brambory. Mnoho práce na polích zůstalo tohoto roku nedoděláno.

^v Čsl. 100kor. 15. listopadem vraty byly z oběhu rakouské kolkované stokoruny. Platily tedy jen stokoruny československé, již dříve vydané.

Pišťaly do varh. Ku konci měsíce listopadu nasazeny byly do varhan v kostele nové pišťaly za ty, které byly rakouskou vládou v roce 1918 (5. 11.) odebrány k válečným účelům. Práci tuto provedla firma J. Koblre a Lomnice n. Pop. za 1400 Kč. Peníze by opatřeny byly sbírkami mezi místním obyvatelstvem.

1920

^v Čsl. 50koruny. 29. února porbyly platnosti kolkované rakouské padesátikoruny. Mezi těmito penězi bylo mnoho kusů s falšnými kolky. Z papírových peněz rakouských byly tedy dnem 1. března z oběhu již jen desetikoruny a dvacetikoruny.

Zdražení pošt. Dnem 15. března zvýšeny byly opět poštovní poplatky. Na dopisy lepily se od tohoto dne známky za 30 h, na pohlednici za 20 h. Za balík do 5 kg

platily se 2 Kč a t. d.

Obecní kroniky.

Dne 30. ledna vyšel zákon o pamětních knihách obecních, č. 80 Sb. z. a n., který zní:

§ 1.

Každá politická obec jest povinna založit a vést pamětní knihu obecní.

§ 2.

K založení a vedení pamětní knihy obecní zřídí se v každé obci komise. Zápisový prováděcí kronikář, ustanovený obecním zastupitelstvem, na přiměřenou odměnu.

§ 3.

Provésti zákon ukládá se ministru školství a národní osvěty a ministru vnitra.

§ 4.

Zákon nabývá platnosti dnem vyhlášení.

P. G. Masaryk, v. r.

Fusar, v. r. Habrman, v. r. Svěhla, v. r.

Prováděcí nařízení k tomuto zákonu vydala vláda republiky československé dne 9. června 1921, č. 211 Sb. z. a n.

Cihelna.

P. r. prodal Karel Pauchman kruhovou cihelnu firmě Fejfar a Mládek. V té době byla cihelna ve stavu velmi ubohém, jelikož se v ní na války pracovalo velmi omíxeně. I zařízení strojní nevyhovovalo. Proto noví majitelé podnik modernisovali, zejména postavili nové zásobníky, zakoupili nový cihlářský lis a parní pohon nahradili elektrickým.

Úprava ol

Podpora v

Elektr. osv

Volby.

Úprava obce. Od 22. března do 2. dubna poráženy byly jasaný podíl státní silnice, a to od cesty k Bukovině až po sochu sv. Trojice, na základě usnesení obecního zastupitelstva, možná říci nešťastného usnesení, ze dne 3. března t. r. Poráženo bylo celkem 190 mladých stromů, které byly zasaženy za starostování Karla Fauchmana v letech 1893 a 1894. Kmeny těchto stromů koupil od obce majitel sousedství Seidler z Nové Páky a platil 480 Kč za 1 m³, kterých bylo 42. Koště a pařezy byly prodány domácímu obyvatelstvu za 2600 Kč, takže obec utrhla celkem 22.760 Kč.

Jakmile byly tyto stromy odvezeny a pařezy vykopány, započato bylo ihned s vysazováním nových jasanů, kterých zasaženo bylo 200.

Podpora v nezam. 31. března zastaveno bylo vyplácení podpory v nezaměstnanosti, která byla vyplácena od 25. ledna 1919. Za tuto dobu vyplaceno bylo v obci úhrnem více než 150.000 Kč.

Elektr. osvětlení. 8. dubna konána byla v hostinci u Višňáků veřejná schůze, na které mluvil o elektrickém osvětlení a pohonu rolník Jan Černý z Věkoš, předseda Svazu elektráren v Branci Králové. Jízto byl v této době ještě velký nedostatek pohledu a 1 l stál 15 Kč, byl zájem občanstva o elektrické osvětlení značný.

Volby.

18. dubna konány byly volby do poslanců sněmovny. V úpě xdižů kandidovalo 14 politických stran; 8 českých, 5 německých a 1

česko-německo-židovská.

Volby tyto ve zdejší obci provedeny byly v hostinci u Višňáků. Ve volební komisiasedali: Emil Klígl, starosta, Karel Karásek č. 303, Josef Grooman č. 149, Petr Šimek 140 a továrník Jan Fejfar.

Předsedou této komise zvolen starosta obce.

V seznamu voličském napsáno bylo celkem 944 voličů, z toho 411 mužů a 533 žen. Volby trvaly od 8 hod. ráno do 4 hod. odpoledne a výsledek jejich byl následující: odevzdaných hlas. lístků 863, platných 850. Z nich obdržela

strana národně sociální	321 hlas,
strana lidová	268 hlasů,
strana republikánská	122 " ,
strana živnostenská	59 " ,
strana národně demokratická	45 " ,
strana sociální (Modráček a Hudec)	19 " ,
strana sociálně demokratická	9 " ,
sdužení živnost. domkářů a maloroln.	3 hlasy,
německá sociální demokraté	2 " a
sdužené strany židovské	2 " .

Volby.

25. dubna konány byly volby do senátu. Oprávněných voličů bylo 861, z toho 386 mužů a 475 žen. K volbám, které byly konány opět u Višňáků, dostavilo se 357 mužů a 428 žen. Platných hlasů odevzdáno 773, z nichž připadlo

straně národně socialistické	325 hl.,
straně lidové	254 hl.,
straně republikánské	105 hl.,

Elektr. osvětlení

VII. st. vše

straně živnostenské	37 hlasů,
straně národně demokratické	35 " a
straně sociálně demokratické	17 hlasů.

Přiběh obojích voleb byl klidný.

Elektr. osvětlení.

9. května konána byla v hostinci u Višňáků ustavující valná hromada „Družstva pro rozvod elektrické energie ve Studenci“. V 8 hod. večer zahájil tuto schůzi starosta obce Emil Flégl. Po schválení stanov došlo k volbě předsednictva a výboru.

Předsedou zvolen Josef Sedláček, obchodník, místopředsedou Josef Erban č. 60, pokladníkem Josef Jerdinský, učitel, dorozemcem Karel Karásek č. 303. Do výboru zvoleni: Emil Flégl, Karel Jech, Frant. Fejfar a Frant. Vánel. V této valné hromadě se přihlásilo za členy Družstva více než 100 osob. Na každé zamýšlené světlo (lampu) určen podíl ve výši 227 Kč, které měly být splaceny do konce května t. r. Tyto podíly měly sloužit vydání spojená s rozvodem elektr. proudu po vsi, které se odhadovalo na 1000.000 Kč. Elektrické zařízení v domě platil si každý zvlášť. Zařízení toto bylo sice nákladné, ale nutno poznamenati, že v této době nebyla vůbec nouze o peníze. Se stavbou započato bylo počátkem léta.

VII. slat všesokolský. Ve dnech 28. června - 1. července účastnilo se členstvo sdružení Sokola VII. slat všesokolského v Praze.

Z 91 členů jednoty účastnilo se sletu 55 členů a z těch ověřilo 30 členů. Dorostenců ověřilo 18.

Vyživovací akce. 6. července skončeno bylo vaření polévek a kakaa pro chudé děti obce, které trvalo od 26. VI. 1919 do 6. VII. 1920. Americká missie a Čsl. péče o dítě darovala škole k tomuto účelu 371 kg sádla, 56 kg slaniny, 300 kg rýže, 600 kg mouky, 388 kg fazolí, 146 dg kakaa, 103 kg cukru a 2.975 krabic mléka. Průměrně bylo vydáno denně 200 porcí.

Sokol. besídka. 28. srpna pořádala těl. jednotka Sokol ve své místnosti u Višňáků „zpěvní večer“ za spoluúčinkování sl. Janíčkové z Kroměříže, dia Karla Čermáka, jeho choti a J. Metyše z Jilemnice. Zpěvná i hudební čísla byla velmi pěkná a účast obecnstva dobrá.

v Škola.

Během školních prázdnin bylo instalováno elektrické osvětlení do školní budovy, kde bylo umístěno celkem 8 světel.

Dne 1. září t. r. učili na škole: říd. uč. Marek, uč. jzdinský, Hoák, Votočková a Jelínek. Učitel Zelinka ustanoven do Pardubic, proto 1. a 11. třída měly učení ob den. Do školy chodilo 281 dětí.

Kostel.

9. září upraveny byly na kostelní věži nové hodinové číselníky. Zhotovil je František Exner, truhlář č. 200 a čisticí vyztatil Jan

Elektr. osv.

Oslava.

Kostel.

Nová uč.

Poměry

70
Fejfar a Podlevina. Tato oprava vyžádala si nákladu 1800 Kč, které byly uhrazeny dobrovolnými dary na faře složenými.

Elektr. osvětlení.

16. října provedena byla první zkouška s elektrickým osvětlením v obci. Pro Studenec postaven byl jeden transformátor u továrny firmy Fejfar a Mládek. Ponevadž se ukázalo, že nestačí, postaven ještě jeden transformátor, a sice u Pomašových čp. 104. Počalo se tedy ve Studenci od tohoto dne svítit elektřinou.

Oslava.

28. říjen oslaven přednáškou učitele jezdiňského, po níž sebral spolek Lidumil div. hr. Josef Kačtán Fyl.

Kostel.

29. listopadu bylo prvně rozžato elektrické světlo v místním kostele; pořízeno bylo nákladem majitelky velkostatku Jany Hilllové a stálo 15.000 Kč.

Nová učitelka.

1. prosince nastupuje volné učitel. místo na zdejší škole učitelka Marie Boukalová. Učí se tedy od tohoto dne opět pravidelně ve všech třídách.

Poměry.

Rok 1920 nebyl právě příznivý. Následkem neúrody byla ještě nouze o chléb i mouku, které se prodávaly ještě na lístky. Drahota nepolevila, ba eště více podražil; kg stál 8 Kč. I o uhlí jest ještě nouze a platí se za 1q hnědého 36 Kč,

za 1q hornoslezského 60 Kč. Ostatní potřeby
životní byly již k dostání. Šťastím bylo, že to-
hoto roku zlepšily se poměry v thalecovství (i ruč-
ním), takže lid měl dobrou výděleky.

1921

Volná myšlenka.

12. února večer konána byla v hostinci u Viš-
ňáků schůze, která dala podnět k založení
Volné myšlenky ve Studenci. Členy tohoto spolku
mohou být toliko členové bez vyznání nábo-
ženského. Řečník na této schůzi mluvil o pomě-
ru římské církve k národu českému od doby Hu-
sovy až do státního převratu 1918. Po přednášce
přihlásil se ke slovu přítomný říms. kat. farář
Riš, který pak v prudké debatě s říd. uč. Mar-
kem musel vyplechnouti všechna udání, která
za války na zdejším říd. uč. rasal pro
nezpívání rakouské hymny, nevyvěšení černo-
šlutého praporu, nevodění dětí do kostela a p.
Za členy Volné myšlenky přihlásilo se asi 80
lidí.

Církev českosl.

Mnoho lidí, kteří v těchto dobách vystoupili
z církve římsko-katolické, vstoupilo do nové
církve československé, která již na počátku
letošního roku byla ve Studenci organiso-
vána. V jejím čele, předsedou rady starších,
byl Josef Bouna, textilní obchodník.

Legionáři,
rodáci ze zdejší obce.

Sedící: Rudolf Šorm, truhlář, Studenec č.
178. Narozen 18.4/1887.
Stojící: Andělín Šorm, insp. finanční strá-
že, Hora sv. Křeřiny
Narozen r. 1895
Oba ruští legionáři.

Šorm Josef, pošt. zřízencec Nová
Paka. Narozen r. 1895.
Francouzský legionář.

Arnošt Nýdrle, železn. zřízencec,
Studenec, č. 314. Narozen 1897.
Italský legionář.

Tauchman Frant., domkář,
Studenec č. 247. Narozen
1887. Italský legionář.

Klázar Karel, pošt. úředník v Ji-
lemnici. Narozen r. 1896.
Ruský legionář.

Erban Jan, tkadlec, Stu-
denec č. 199.
Narozen r. 1874.
Ruský legionář.

Továrna fmy Fejfar a Mládek
r. 1930.

Č.p. 58.
Majitel Alois Mešič.

Č.p. 110.
Majitelka Regina Ulvrová.

Sečítání.

Ve dnech 16.-19. února konáno bylo v republice
prvé sečítání lidí. Ve Studenci prováděli je učitel
Josef Jerdinský a Jan Šorfa.

Napočteno bylo 1706 obyvatelů; dle náboženské-
ho vyznání 1322 katolíci, 295 československých,
87 bez vyznání a 2 evangelíci.

Škola.

Dnem 1. března odchází říd. uč. Marek do výplu-
by. Zastupuje jej uč. Jos. Jerdinský. Na uprázd-
něné místo ustanovena byla učitelka Emilie
Kajčová dne 16. března.

Místní šk. rada.

Do nové místní školní rady byli zvoleni:
Jos. Jerdinský, předseda, uč. Jan Klák a Marie
Voločková; z občanstva Plégl Emil, Kuder Ant.
č. 77, Kuder Jan č. 4, Kuder Jan č. 111, Karásek
Josef č. 19 a Pomáš Josef č. 115.

Skioptikon.

Místní školní rada spolu s těl. jednotou So-
kol zakoupila skioptikon, který je umístěn
ve škole.

Čsl. bohoslužby.

5. června ve 2 hod. odpo. ve Studenci první
československé bohoslužby u lípy Svobody. Půl-
mši sloužil Jos. Beneš, bývalý kněz řím. katol.,
zdejší rodák. Při bohoslužbách spoluúčinkova-
li zdejší hudebníci. Účast na těchto boho-
službách byla velká, neboť se sešli nejen
všichni příslušníci církve čsl., ale přišlo také
mnoho svědalců.

Mobilisace.

25. října nařídil prezident republiky částečnou mobilisaci armády, jelikož nastalo nebezpečí znovunastolení býv. císaře Karla na trůn uherský. Býv. cí. Karel uletěl aeroplánem ze Švýcarska a přistál poblíž Soproně v Uhrách. Mobilizační vyhlášky došly do Studence 26. října v 8 hod. ráno.

Škola.

Následkem mobil. vyhlášky museli ke svým plukům učitelé Josef Kovanda a Mil. Jelínek. Po celou dobu, než se vrátili apř. (Kovanda 14. list., Jelínek 25. listop.), bylo učeno vždy ve dvou a dvou třídách společně.

Oslava.

28. říjen oslaven byl přívodem všech spolků s hudbou od Spíče po vsi k lipě Svobody, kde byla přednáška o významu 28. X. 1918.

1922

Počasí.

Nový rok začal deštěm. Ještě několik dalších dnů silně přišlo, takže proudy vody hnaly se potokem po povrchu k sněhu a ledu, vylouplily do značné výše, takže bylo nebezpečí povodně. V domech č. 251 (Jos. Ulbra), č. 246 (Jindř. Kudra) a č. 114 (K. Jevareho) byli již připraveni k vysťahování. U těchto domů konaly služby hasičské hlídky. Dešť však se utišil, obloha vyjasnila a za několik dnů počala